

Att mäta sådant som har betydelse för god palliativ vård

Artikelreferat av Martin Dreilich.

Bakgrund

Att mäta kvalitet inom palliativ vård är nödvändigt för att bedriva ett strukturerat förbättrings- och utvecklingsarbete.

Med utgångspunkt att det i USA saknas standardiserade verktyg för att mäta kvalitet beskriver författarna sitt arbete med att ta fram 10 kvalitetskontrollerade, kliniskt betydelsefulla och övergripande mätinstrument (indikatorer) för palliativ vård.

Metod

En genomgång av totalt 75 tillgängliga och välutprovade (validerade) kliniska mätinstrument med betydelse för palliativ vård utfördes. Därefter sorterades de in i områden indelade efter NCP ([National Consensus Project](#)) nationella riktlinjer för palliativ vård. En panel med experter på mätmetoder värderade och rangordnade mätinstrumenten utifrån

- betydelse
- tillförlitlighet
- genomförbarhet

Därefter utfördes ytterligare en rangordningsprocess bl.a. utifrån användbarhet och klinisk betydelse av en panel med kliniska experter med representanter från olika yrkeskategorier och intresseorganisationer för palliativ vård.

När expertpanelerna rangordnat de från början 75 olika mätinstrumenten återstod 12 övergripande mätinstrument. I det här skedet inhämtade man ytterligare kommentarer från ett stort antal intresse- och yrkesorganisationer.

Efter bearbetning av ytterligare kommentarer och en slutlig rangordningsprocess kvarstod 10 mätinstrument.

Resultat

Författarna kom fram till 10 mätinstrument med betydelse för kvalitet enligt följande;

1. Att utföra helhetsbedömning inom utsatt tidsram
2. Efterhöra förekomst av smärta
3. Efterhöra symtom på andnöd (med tidsbegränsad åtgärdsplan både när det gäller behandling av smärta och av andnöd)
4. Efterhöra psykologiska behov
5. Efterhöra existentiella behov
6. Efterhöra emotionella behov
7. Dokumentation av patientens ställföreträdare eller frånvaro av densamme
8. Patientens inställning till behandlingsinriktning/begränsning
9. Inställning till var och hur vården utförs ska vara dokumenterad
10. Patientens/anhörigas inställning/uppfattning om vården.

Slutsatser

Processen har identifierat 10 övergripande mätinstrument som mäter kvalitet för palliativ vård men endast inom 5 av 8 områden beskrivna av NCP i sina nationella riktlinjer. De flesta indikatorerna kräver tillgång till och utdrag från medicinska journaler.

Enligt författarna kunde de ej hitta övergripande, välutprovade mätinstrument för områden som berör sociala och kulturella aspekter, ej heller för vård av patienter med förutsedd död inom kort. Avsaknanden av mätinstrument belyser att det saknas kunskap och vetenskapligt grundad kunskap inom dessa områden.

Avslutningsvis sammanfattar forskarna att mätningar av kvalitetsindikatorer endast är en liten del av att kunna tillgodose en god palliativ vård.

Andra viktiga delar för att förbättra vården av patienter och för deras anhöriga handlar om struktur på verksamhet, vårdprogram, vetenskapsbaserat arbete och utbildning.

Avslutande kommentar

Vetenskapligt grundat kvalitetsarbete utifrån ett patient- och vårdperspektiv är angeläget med tanke på debatten om hur vi ska klara av ett ökat vård- och omsorgsbehov i framtiden.

Utgångspunkten att mäta saker som har betydelse för patient och närstående i ett kvalitetsarbete upplever jag som vårdgivare både tilltalande och meningsfullt.

Referenser

- Dy SM, Kiley KB, Ast K, Lupu D, Norton SA, McMillan SC, Herr K, Rotella JD, Casarett DJ.: Measuring What Matters: Top-Ranked Quality Indicators for Hospice and Palliative Care from the American Academy of Hospice and Palliative Medicine and Hospice and
- Palliative Nurses Association Journal of Pain and Symptom Management (2015), doi: 10.1016/j.jpainsymman.2015.01.012.

Källa

<http://pkc.sll.se/kunskap/vetenskapliga-artiklarreferat/att-mata-sadant-som-har-betydelse-for-god-palliativ-varld/>